

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Žalm 23

Text: Matouš 9, 35 – 38 *Ježíš obcházel všechna města i vesnice, učil v jejich synagógách, kázal evangelium království a uzdravoval každou nemoc a každou chorobu. Když viděl zástupy, bylo mu jich líto, protože byli vysílení a skleslí jako ovce bez pastýře. Tehdy řekl svým učedníkům: "Žeň je velká, dělníků málo." Proste proto Pána žně at' vyšle dělníky na svou žeň!"*

Ovce bez pastýře. To neoslovuji vás, ale cituji Matoušovo přirovnání, kterým vyjadřuje, jak Ježíš vnímal zástupy, které se kolem něj shromažďovaly. Ježíš totiž při pohledu na své posluchače pocíťoval lítost. Když viděl zástupy, bylo mu jich líto, protože byli vysílení a skleslí jako ovce bez pastýře. O čem tento obraz vypovídá? Proč jsou ovce bez pastýře vysílené a skleslé? Známy 23. žalm nám umožňuje si uvědomit, co pro ovce znamená dobrý pastýř. Četli jsme: „Hospodin je můj pastýř, nebudu mít nedostatek. Dopřává mi odpočívání na travnatých nivách, vodí mě na klidná místa u vod, naživu mě udržuje, stezkou spravedlnosti mě vede pro své jméno.“ Pastýř zajišťuje dostatek potravy, dopřává odpočinek, vodí, ochraňuje, udržuje na živu. To ovcím bez pastýře schází. Pastvu i vodu hledají na vlastní pěst, či spíše na vlastní kopytko, ponechány svému ovčímu rozumu a instinktům. Stádo bez pastýře je dezorientované. Bloudí, hledá a z toho vzniká ona vysílenost a skleslost.

Smyslem evangelistova obrazu pochopitelně není popsat chování zvířat, ale lidí. To lidé, kteří se shromažďovali kolem Ježíše byli vysílení a skleslí. Unavení z hledání vlastní cesty a na základě různých špatných zkušeností skeptičtí a rezignovaní. Do zmatku je uváděly různé dezinformace, protichůdné názory třeba na Ježíšovy zázračné činy a především nenávistné komentáře farizeů, kteří Ježíšovo působení demonizovali a říkali o něm, že ve jménu knížete démonů vyhání demony. Že vyhání čerta ďáblem! Neposlouchejte Ježíše, ovládne vaši mysl, zotročí vás, „očipuje“ si vás, apod. Když člověk slyší takové zvěsti, tak si může říci: „Na každém šprochu pravdy trochu“ a už má z toho zmatek v hlavě. Jak se mají obyčejní lidé v takovém informačním chaosu orientovat? A tak se ohlíží jeden na druhého, co si kdo myslí a začnou se stádovitě shlukovat podle toho, jaké ovce mají zrovna kolem sebe, v jaké sociální bublině se pohybují a jaké názory kolem nich převládají. Jsou jako ovce bez pastýře. Udělat si v tom všem jasno je poměrně vysilující, není-li tu autorita, která by lidem ukázala směr, dodala nadějný výhled kupředu a vnukla vizi.

Takovou autoritou se pro některé stal Ježíš. Stádo nerozeštvával. Jeho slova vlévala lidem naději. Obcházel všechna města i vesnice, učil v jejich synagógách, kázal evangelium království a uzdravoval každou nemoc a každou chorobu. Evangelista tu zdůrazňuje pozitivní dopad Ježíšova působení. Kázání evangelia doprovází či doslova působí u posluchačů uzdravení jejich neduhů a nemocí. Tudíž vede k proměně společnosti pozitivním směrem. A to by měl být jasný signál, podle něhož se dá orientovat a člověka to může pohnout k následování.

V tomto bodě evangelista opustí metaforu pastýře a stáda a změní obraz na žence a úrodu. Tehdy řekl Ježíš svým učedníkům: „Žeň je velká, dělníků málo. Proste proto Pána žně, at' vyšle dělníky na svou žeň!“ Zástupy dezorientovaných ovcí jsou nyní charakterizovány jako úroda zralá ke sklizni. Lidé, o kterých se tu mluví, jsou zralí k oslovení ve svých problémech. Lidé vysílení a skleslí jsou překvapivě zralí jako hrušky pro Boží království.

A v tom je opět Ježíšova provokace: To, co se urodilo pro Boží království nejsou zástupy nábožensky založených lidí, evangelických, katolických nebo jiných zbožných moralistů, ale zástupy různých celníků a nevěstek, tedy bezbožníků a svévolníků, kteří na své životní cestě ztroskotali. A právě to ztroskotání, zklamání z dosavadních jistot z nich činí lidi oslovitelné.

Jsou to třeba celníci, kteří šli původně jenom za penězi, ale kteří aspoň zčásti už pochopili, že to má i své stinné stránky, a chtěli by z toho vlaku vystoupit. Problém je, že je nikdo s takovou nabídkou neosloví. Stejně tak prostitutky, které tedy občas někdo osloví, ale ne tak, že by jim nabízel cestu zpátky. A stejně tak spousta dalších lidí, kteří jsou v problémech. Úrodou, která je zralá ke žni, jsou tu míněni ti, kteří potřebují pomoc a kteří už něco mají za sebou a jsou schopni pochopit, že tu pomoc potřebují. Jsou to ti, kteří se instinktivně stahují k Ježíšovi, protože cítí nějakou šanci na změnu. Na ty všechny Ježíš vztahuje obě metafory: ovce bez pastýře i úroda bez ženců.

Ovce bez pastýře si pravděpodobně vyložíme jako lidi bez Krista. Neměli bychom však přeskočit ještě jeden význam. Starý zákon zná kromě dobrého pastýře také špatné pastýře, kvůli kterým je stádo v dezolátním stavu. Stádo tu je, ale něco nefunguje tak, jak by mělo. Nikdo se o ně nestará. Také nesklizená úroda je něco nepřírozeného, signalizuje to nějaký problém. Proč nebyla sklizena? Podle Ježíšova podobenství o zlých vinařích není problém v úrodě, nýbrž v těch, kteří by měli sklízet a odevzdat ovoce, ale nečiní tak. Tím ovocem, tou úrodou jsou zástupy, které by přišly, kdyby je někdo pozval. Úroda těch, kdo jsou oslovitelní, kdo jsou zralí pro Boží království, je podle Ježíše hojná. Všelijakých ztroskotanců je plný svět. Ale nikdo je nesbírá a neoslovuje. Stádo je hojné, ale nikdo je jako pastýř nevede a nechrání, takže se stádo zase rozbíhá a ztrácí. Na tomto místě evangelia se už začíná rýsovat Ježíšova polemika vůči jeruzalémským vůdcům lidu. A vlastně až pak, po této sebekritické poznámce, můžeme uvažovat o tom, že tím pravým pastýřem je Ježíš Kristus sám, a jemu patří ovce i úroda. K němu máme v konečném důsledku nasměrovat ty, kteří jsou zralí v něj uvěřit. Jistě nemusím připomínat, že cesta ke Kristu nevede přes uličku hanby, kterou tvoří církevní mravokárci s kameny v rukou.

To, co po nás Ježíš skutečně žádá je vyjádřeno posledním veršem: „Proste proto Pána žně, ať vyšle dělníky na svou žeň!“ K jaké modlitbě nás to tady Ježíš vyzývá? Je to vlastně velmi nebezpečná modlitba. Vzpomínám si, jak jsem se jako středoškolák hrozně bál modlit se za své spolužáky, aby uvěřili v Ježíše Krista. Protože jsem tak nějak tušil, že odpovědí na moji modlitbu by mohla být výzva, abych sám šel a o Kristu jim prostě řekl. Vlastně jsem se bál, že Bůh moje modlitby skutečně vyslyší, a že jako dělníka na svou žeň vyšle zrovna mě. Jenže právě o to máme Boha prosit. „Proste proto Pána žně, ať vyšle dělníky na svou žeň!“ To není jen prosba za nové studenty bohosloví. To je prosba za to, abychom jako církve plnili své základní poslání. Tedy abychom dělali to, k čemu tu vlastně jako sbor křesťanů jsme. My nemáme důvod ani právo naříkat si, že žeň je malá. Že je nás málo, protože není kde brát, že nejsou lidé. Ježíš říká opak: „Žeň je velká. Jen dělníků je málo!“ Tedy těch, kdo chtějí něco dělat. Práce je vždycky dost. Modleme se tedy za dělníky a uvidíme, jak nás Pán Bůh vyšle na svou žeň. Já myslím, že už to dělá.

Modlitba: *Pane Bože, plníme Kristovo přikázání a prosíme, vyšli dělníky na svou žeň. A dej, ať se práce nebojíme.*

Přímělná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, povoláváš nás za dělníky, žence, pastýře, rybáře, správce tvého majetku. Ale především nás nazýváš svými přáteli. Kéž z našeho vzájemného vztahu čerpáme sílu a energii k práci, ke službě, k dílu pro tvé království. Modlíme se za odvahu, moudrost, věrnost a horlivost ve službě. Modlíme se za všechny tvé služebníky, kteří slouží Bohu i lidem nezištně, aniž by se tím chlubili. Modlíme se zvláště za ty, kteří zachraňují lidské životy, kteří hledají ztracené existence, kteří nabízejí pomocnou ruku těm, kdo jim to nemají, jak splatit. Prosíme, Pane, povolávej si nové služebníky slova a svátostí, diaconické pracovníky, kaplany, presbytery a další obětavé lidi. Prosíme za celou naši společnost, za lidi dezorientované, neukotvené, bezzásadové a vyrvané z kořenů. Prosíme, smiluj se nad všemi ztroskotanci života. A přiveď nás všechny ke svému nebeskému Otci. Amen.*